

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз 1449/2020
22.12.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бате Цветковића, председника већа, Драгана Аћимовића, Јасмине Васовић, Радослава Петровића и Веска Крстајића, чланова већа, са саветником Врховног касационог суда Маријом Рибарић, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног Југослава Бакића, због кривичног дела неовлашћена производња и стављање у промет опојних дрога из члана 246. став 1. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости Републичког јавног тужиоца Ктз. бр.1306/20 од 23.11.2020. године, поднетом против правноснажне пресуде Апелационог суда у Београду Кж1 210/20 од 25.06.2020. године, у седници већа одржаној дана 22.12.2020. године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

УСВАЈА СЕ захтев за заштиту законитости Републичког јавног тужиоца Ктз. бр.1306/20 од 23.11.2020. године као основан и утврђује да је правноснажном пресудом Апелационог суда у Београду Кж1 210/20 од 25.06.2020. године у корист окривљеног Југослава Бакића повређен закон из члана 438. став 1. тачка 1) Законика о кривичном поступку.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду 7К.бр. 741/15 од 20.12.2019. године, окривљени Југослав Бакић оглашен је кривим да је извршио кривично дело неовлашћена производња и стављање у промет опојних дрога из члана 246. став 1. Кривичног законика и осуђен је на казну затвора у трајању од 4 године у коју ће му се урачунати време проведено у притвору од 09.07.2010. године до 30.03.2011. године и од окривљеног је, сходно члану 246. став 7. у вези члана 87. Кривичног законика, одузета супстанца проглашена за опојну дрогу – кокаин у укупној количини од 463,42 грама, привремено одузета потврдом од 09.07.2010. године, а која ће се по правноснажности пресуде уништити. Окривљени је обавезан да плати суду на име паушала износ од 15.000,00 динара и на име трошкова кривичног поступка износ од 45.500,00 динара, све у року од 15 дана од дана правноснажности пресуде под претњом принудног извршења.

Пресудом Апелационог суда у Београду Кж1 210/20 од 25.06.2020. године усвојена је жалба окривљеног Југослава Бакића и његовог браниоца, адвоката Небојше

Перовића и пресуда Вишег суда у Београду 7К.бр. 741/15 од 20.12.2019. године је преиначена тако што је према окривљеном Југославу Бакићу на основу одредбе члана 422. тачка 2) Законика о кривичном поступку одбијена оптужба за кривично дело неовлашћена производња и стављање у промет опојних дрога из члана 246. став 1. Кривичног законика. На основу одредбе члана 535. Законика о кривичном поступку од окривљеног је одузета супстанца проглашена за опојну дрогу кокаин у укупној количини од 463,42 грама и окривљени је ослобођен плаћања трошкова кривичног поступка који падају на терет буџетских средстава суда, док је жалба Вишег јавног тужиоца у Београду одбијена као неоснована.

Републички јавни тужилац поднео је захтев за заштиту законитости Ктз. бр. 1306/20 од 23.11.2020. године против правноснажне пресуде Апелационог суда у Београду Кж1 бр. 210/20 од 25.06.2020. године због повреде одредаба члана 438. став 1. тачка 1) Законика о кривичном поступку са предлогом да се усвоји поднети захтев за заштиту законитости и утврди да је побијаном пресудом повређен закон у корист окривљеног.

Врховни касациони суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости Републичког јавног тужиоца браниоцу окривљеног, адвокату Небојши Перовићу, сходно члану 488. став 1. Законика о кривичном поступку (ЗКП) након чега је одржао седницу већа о којој у смислу члана 488. став 2. ЗКП није обавестио Републичког јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство седници већа не би било од значаја за доношење одлуке, па је након разматрања списка предмета и правноснажне пресуде против које је захтев за заштиту законитости поднет, а по оцени навода у захтеву, нашао:

Захтев за заштиту законитости Републичког јавног тужиоца је основан.

Одредбом члана 438. став 1. тачка 1) ЗКП прописано је да битна повреда одредаба кривичног поступка постоји ако је наступила застарелост кривичног гоњења или је гоњење искључено услед амнестије или помиловања или је ствар већ правноснажно пресуђена или постоје друге околности које трајно искључују кривично гоњење.

Устав Републике Србије у члану 34. став 4. гарантује правну сигурност у казненом праву одредбом да нико не може бити гоњен ни кажњен за кривично дело за које је правноснажном пресудом ослобођен или осуђен или за које је оптужба правноснажно одбијена или поступак правноснажно обустављен, а којим забранама подлеже вођење поступка за неко друго кажњиво дело. Исти принцип садржан је и у одредби члана 4. став 1. ЗКП којом је прописано да нико не може бити гоњен за кривично дело за које је одлуком суда правноснажно ослобођен или осуђен или за које је оптужба правноснажно одбијена или је поступак правноснажно обустављен.

Одредбом члана 4. став 1 Протокола број 7 уз Европску конвенцију за заштиту људских права и основних слобода прописано је да се никоме не може поново судити, нити се може поново казнити у кривичном поступку у надлежности исте државе за дело због кога је већ био правноснажно ослобођен или осуђен у складу са законом и кривичним поступком те државе.

Уставни суд Републике Србије је, уважавајући судску праксу Европског суда за људска права, поставио критеријуме на основу којих се врши оцена да ли је дошло до повреде начела *ne bis in idem* и то: 1. да ли су оба поступка која су вођена против окривљеног вођена за дело које по својој природи представља кажњиво дело, односно да ли је запређена санкција по својој природи казненоправна; 2. да ли су дела због којих се окривљени казнено гони иста (*idem*); 3. да ли је постојала двострукост поступка (*bis*). Дакле, тек по испуњењу сва три критеријума може се говорити о пресуђеној ствари.

Из списка предмета произилази да је окривљени Југослав Бакић пресудом Прекршајног суда у Београду Одељење суда у Барајеву IПр.бр.198/23361/10 од 03.08.2015. године оглашен кривим и осуђен на плаћање новчане казне у износу од 250.000,00 динара зато што је „ дана 02.07.2010. године на аеродрому „Никола Тесла“ у Београду ушао у царинско подручје Републике Србије из Доминиканске Републике преко Париза летом YU-243 у зелени контролни пролаз, чиме се декларисао да нема ништа да пријави за царину, а дана 09.07.2010. године када је приступио у просторије аеродрома Београд и од службе „изгубљено нађено“ преузео свој пртљаг – један кофер тамно плаве боје, након преузимања истог приступио царинској контроли и прегледом пртљага у несесеру тамно плаве боје пронађен је бели прах умотан у пет пластичних кеса нето тежине од 475 грама за коју робу је након теста утврђено да представља опојну дрогу-кокаин чија је вредност процењена на 208.625,80 динара чиме је учинио прекршај кажњив по члану 292. став 1. тачка 3) Царинског закона“.

Пресудом Вишег суда у Београду 7К бр. 741/15 од 20.12.2019. године окривљени Југослав Бакић оглашен је кривим да је извршио кривично дело неовлашћена производња и стављање у промет опојних дрога из члана 246. став 1. Кривичног законика на тај начин што је „почетком месеца јула 2010. године у Београду на аеродрому „Никола Тесла“ свестан свог дела и његове забрањености, са умишљајем и у стању урачунљивости, неовлашћено ради продаје преносио супстанцу која је проглашена за опојну дрогу – кокаин у укупној количини 463,42 грама, тако што је исту држао у својој торби, у несесеру, умотану у пет ПВЦ кесица, дана 02.07.2010. године када је допутовао из Доминиканске Републике преко Париза летом YU-243 у Србију и том приликом служби за изгубљене и нађене ствари пријавио да пртљаг није стигао са њим, па када је исти пронађен и дана 05.07.2010. године позван да дође ради преузимања закаснелог пртљага, дана 09.07.2010. године дошао у просторије Аеродрома „Никола Тесла“ где је приликом прегледа од стране царинског службеника у његовом пртљагу пронађена опојна дрога кокаин“.

Одлучујући о жалби браниоца окривљеног и јавног тужиоца Апелациони суд у Београду је пресудом Кж1 бр. 210/20 од 25.06.2020. године одбио оптужбу на основу члана 422. тачка 2) ЗКП према окривљеном уз образложење да се обе одлуке и то пресуда Прекршајног суда којом је окривљени правноснажно оглашен кривим тако и првостепена кривична пресуда односе на истог окривљеног, на исти догађај и исте радње, па се по ставу Апелационог суда ради о идентичном чињеничном опису прекршаја и радње извршења кривичног дела, односно реч је о пресуђеној ствари те би се накнадним кажњавањем окривљеног у кривичном поступку повредило начело *ne bis in idem* из одредбе члана 4. ЗКП.

Међутим, Врховни касациони суд налази да се основано захтевом за заштиту законитости Републичког јавног тужиоца указује да је другостепени суд погрешно

утврдио да је реч о правноснажно пресуђеној ствари. Ово најпре због чињенице да чињенични опис прекршаја из члана 292. став 1. тачка 3. Царинског закона за који је вођен и окончан прекршајни поступак је у битном различит од чињеничног описа радње кривичног дела неовлашћена производња и стављање у промет опојних дрога из члана 246. став 1. КЗ за које је првостепеном пресудом окривљени Југослав Бакић оглашен кривим.

Наиме, одредбом члана 292. став 1. тачка 3. Царинског закона који је важио у време извршења прекршаја прописано је да ће се новчаном казном од једноструког до четвороструког износа вредности робе која је предмет прекршаја казнити лице које не пријави робу коју уноси преко граничног прелаза у царинско подручје Републике Србије или не допреми робу царинском органу, па је јасно да се наведени прекршај односи искључиво на непријављивање робе чији је промет дозвољен и који неко уноси преко граничног прелаза у царинско подручје Републике Србије.

Стога радња Царинског прекршаја је непријављивање робе чији је промет дозвољен која се уноси преко граничног прелаза у царинско подручје Републике Србије.

У конкретном случају предмет који се преноси преко граничног прелаза у царинско подручје Републике Србије је опојна дрога – кокаин, чије преношење ради продаје је санкционисано искључиво Кривичним закоником Републике Србије. Дакле, радња кривичног дела неовлашћена производња и стављање у промет опојних дрога из члана 246. став 1. КЗ је неовлашћена производња, прерада, продаја или нуђење на продају или ради продаје куповина, држање или преношење или посредовање у продаји или куповини или на други начин неовлашћено стављање у промет супстанци или препарата проглашених за опојну дрогу.

Ни у ком случају се не могу поистоветити радња царинског прекршаја (која се састоји у непријављивању робе која се уноси преко граничног прелаза у царинско подручје Републике Србије) и радња кривичног дела неовлашћена производња и стављање у промет опојних дрога (која се састоји у конкретном случају у неовлашћеном преношењу опојне дроге ради продаје), па самим тим није испуњен један од кумулативно прописаних услова заступљених и у судској пракси Европског суда за људска права- да ли су дела због којих се окривљени гони иста (*bis*), због чега нису испуњени услови у примени института *ne bis in idem*.

Сходно наведеном, правилан је закључак Вишег суда у Београду изнет на страни 14 образложења првостепене пресуде да и поред чињенице да се прекршајни поступак водио поводом истог догађаја, нема места примени начела *ne bis in idem* јер се не ради о роби која се уноси у царинско подручје и која мора бити пријављена и допремљена у царинско подручје, већ је окривљени преносио супстанцу која је проглашена за опојну дрогу и чије је држање као и било какав промет недозвољен и кажњив.

Самим тим, иако је реч о истом окривљеном и истом животном догађају, чињенични опис прекршаја кажњив по члану 292. став 1. тачка 3. Царинског закона у битном је различит од чињеничног описа кривичног дела из члана 246. став 1. Кривичног законика и постоје знатна одступања у погледу битних обележја, с тога је другостепени суд тиме што је закључио да је реч о пресуђеној ствари, занемаривши

околност да је предмет преношења опојна дрога – кокаин, и према окривљеном одбио оптужбу да је извршио кривично дело из члана 246. став 1. КЗ, у корист окривљеног Југослава Бакића повредио закон из члана 438. став 1. тачка 1) ЗКП, како се то основано указује захтевом за заштиту законитости Републичког јавног тужиоца.

Из наведених разлога Врховни касациони суд је усвојио као основан захтев за заштиту законитости Републичког јавног тужиоца и утврдио да је правноснажном пресудом Апелационог суда у Београду Кж1. 210/20 од 25.06.2020. године учињена повреда закона из члана 438. став 1. тачка 1) ЗКП у корист окривљеног, не дирајући у правноснажну одлуку против које је захтев за заштиту законитости поднет.

Из изнетих разлога Врховни касациони суд је на основу члана 492. став 1. тачка 3) ЗКП донео одлуку као у изреци ове пресуде.

Записничар – саветник
Марија Рибарић, с.р.

Председник већа – судија
Бата Цветковић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић